

Mötesanteckningar från RAG donation

Tid: Måndag den 8 september, klockan 09.00 – 16.00

Plats: Ingång 100, 2 trappor, Carlssonrummet.

Närvarande: Eva Hannerz Schmidtke, Mikaela Jonasson, Caroline Olofsson, Magnus Walther, Ida Nylander, Björn Hannerz, Shaman Muradrasoli, Alexandra Karström, Lars Pettersson, Jenny Karlsson, Kristina Mikulic Engler, Nathalie Stenetorp, Vivan Hellström, Sara Pettersson.

Via Teams: Maria Berg.

Vid anteckningarna detta möte: Maha Smerat, administratör.

Välkomsthälsning och presentationsrunda

- **RDAL organ - Mikaela Jonasson, Eskilstuna.**
RDAL organ sedan 2024. Arbetar för gemensamma regionala arbetssätt och ett mer effektivare samarbete inom donationsverksamheten.
- **RDAS organ och vävnad - Caroline Olofsson, Bollnäs.**
RDAS sedan 2020. Bidrar med perspektiv från mindre sjukhus och arbetar för förbättrad kommunikation och informationsflöde i regionen.
- **RDAL vävnad - Eva Hannerz Schmidtke, Uppsala.**
Intensivvårdsläkare och RDAL vävnad sedan 2024. Har fokus på medicinsk etik och samordning mellan organ- och vävnadsdonation.
- **Region Gävleborg, DAS - Sara Pettersson, Hudiksvall.**
DAS sedan 2024. Betonar vikten av öppen dialog och samarbete mellan sjukhusen för gemensamt lärande.
- **Region Sörmland, DAS - Maria Berg, Nyköping.**
DAS sedan flera år. Arbetar för kortare kommunikationsvägar och delning av material mellan sjukhusen vid donationsarbete.

SJUKVÅRDSREGION Mellansverige

- **Region Örebro, DAS - Magnus Walther, Örebro.**
DAS sedan 2017. Fokus på enhetliga rutiner vid donation och samordning mellan regionens sjukhus.
- **Region Dalarna, DAL - Ida Nylander, Falun.**
DAL sedan 2018. Särskilt intresserad av etiska frågor och gemensamma arbetssätt inom ICOD och ICH-hantering. Ser stora möjligheter till erfarenhetsutbyte.
- **BIVA, DAL - Björn Hannerz, Uppsala.**
Donationsansvarig på BIVA med erfarenhet från både barn- och vuxenintensivvård, vilket ger värdefulla perspektiv från båda verksamheterna. Arbetar med utveckling av DCD för barn och ser möjlighet att etablera omhändertagande av barnhjärtklaffar.
- **Hornhinnebanken Örebro - Shaman Muradrasoli, Örebro.**
Verksamhetschef inom laboratoriemedicin och ansvarig för vävnadsutveckling. Arbetar nationellt inom Vävnadsrådet och med samordning av hornhinneutredning.
- **Hudbanken, Akademiska sjukhuset - Alexandra Karström, Uppsala.**
Avdelningschef för Hudbanken. Arbetar för ökad vävnadsdonation och förbättrad kommunikation i regionen.
- **Region Uppsala, DAL - Lars Pettersson, Uppsala.**
Övergripande DAL vid Akademiska sjukhuset. Har varit involverad i införandet av DCD på det egna sjukhuset och ser behov av utbildning inom neurokirurgin. Fokus på att förbättra kommunikationsvägar i regionen.
- **Region Värmland, DAS
Jenny Karlsson, Karlstad.**
DAS sedan 2010. Arbetar med dokumentation i samband med donationsprocessen och vill stärka det regionala mandatet för donationsfrågor.
- **Region Västmanland, DAL - Kristina Mikulic Engler, Västerås.**
DAL sedan 2022 med tidigare erfarenhet från donationsarbete i Kroatien. Vill stärka samarbetet i regionen och skapa forum även för svåra frågor. Har särskilt intresse för ICOD och etiska aspekter kring detta.
- **Transplantationskoordinator, OFO Mellansverige - Nathalie Stenetorp, Uppsala.**
Transplantationskoordinator. Arbetar med samordning och utbildning i

donationsprocessen samt behovsanpassat stöd till verksamheterna.

- **Transplantationskirurg, Akademiska sjukhuset - Vivan Hellström, Uppsala.**
Transplantationskirurg med lång erfarenhet. Betonar vikten av gemensamma mål och strukturerad regional samverkan.

Utbildningsinsatser

Gruppen gick igenom utbildningstrappan för organ- respektive vävnadsdonation och målgrupperna för respektive nivå för att skapa samsyn kring innehåll och frekvens av de utbildningar som idag erbjuds.

För cirka ett år sedan fanns en plan att upprätta en digital grundutbildning för samtliga medarbetare inom hälso- och sjukvården (steg 0) som skulle spridas via intranät på samma sätt som HLR-utbildningen. Dessa planer lades senare på is på obestämd tid, då Socialstyrelsen och Vävnadsrådet inte kunde enas om huvudmannaskapet och finansiering.

Nathalie har tre förslag på utbildningar som kanske kan vara aktuella:

- **ICOD - Intensive Care to facilitate Organ Donation.**
Det pågår en utbildningssatsning i Stockholm där läkare utbildas för att identifiera ICOD-patienter, bland annat på akutmottagning och neurologavdelning. Flera i gruppen upplever att ICOD ännu inte är fullt känt i den egna arbetsgruppen på IVA och att en gemensam målbeskrivning behöver tas fram.
Beslut:
 - Enas om vad ICOD-utbildningen ska omfatta, vad bör intensivvården kunna kring ICOD?
 - Ta fram en lokal målbeskrivning för det egna sjukhuset.
 - Mikaela tar in underlag och delar med övriga från VOG.
- **Vårdledare – en uppfräschningsutbildning för yrkeserfaren person.**
Kursen riktar sig till vårdledare och annan erfaren intensivvårdspersonal som tidigare gått donationsutbildningar men för längre tid sedan. Syftet är att ge fördjupad och uppdaterad kunskap, samt skapa möjlighet till erfarenhetsutbyte. Gruppen var enig om att detta är en mycket god idé och att utbildning gärna kan rotera mellan sjukhus i sjukvårdsregionen för att minska restider.
Beslut:
 - Nathalie tar med sig gruppens synpunkter till koordinatorgruppen.

- **Undersköterskor EDHEP-light**

Den ordinarie EDHEP-kursen riktar sig till läkare och sjuksköterskor.

Tidigare har en EDHEP light-variant anordnats för undersköterskor, med fokus på deras roll nära patienten och närstående.

Utbildningen innehöll moment om donationsprocessen, känslor i samband med förlust, krisreaktioner, filmvisning och kommunikation, samt praktiska övningar i par.

Beslut:

- En kartläggning av intresset för en sådan utbildning ska genomföras. Eva, Nathalie och Sara tar fram en enkät till undersköterskorna i sjukvårdsregionen för att identifiera behovet.
- Som sidodiskussion lyftes frågan om DUS-rollen. DUS finns på vissa enheter i Mellansverige, och en uppdragsbeskrivning efterfrågas även från Stockholm-Gotland.

Granskningsmall – Avlidna på IVA

En gemensam tvärgranskning har genomförts i sjukvårdsregion Mellansverige i syfte att stärka kvaliteten i donationsarbetet. Exempelvis har Karlstad granskat Örebro's avlidna patienter för att säkerställa att alla potentiella donatorer uppmärksammas. De flesta sjukhus har deltagit och skickat in underlag via ett omfattande Excel-formulär, som upplevs som värdefullt men svårarbetat. Arbetet har gett upphov till goda diskussioner och erfarenhetsutbyte mellan enheterna.

Beslut:

- Ett förbättringsarbete av granskningsmallen planeras för att göra den mer användarvänlig och effektiv. Jenny, Anna Eriksson (CIVA), Caroline, och Louise Enander (Nyköping) kommer att bidra i detta arbete.
- Planering för nästa externa granskning i Mellansverige planeras till 2027.

Sjukvårdsregion Mellansveriges webbplats

Sjukvårdsregion Mellansverige har sedan augusti en uppdaterad webbplats för DAL- och DAS-verksamheten. Där samlas mötesprotokoll, utskick och länkar till relevanta resurser såsom OFO:s utbildningar och donationspärmen. RAG Donation har en egen sida med gruppens sammansättning och uppdragsbeskrivning, där aktuella fokusområden och pågående arbeten kan lyftas fram.

Aktuella utmaningar inom vävnadsdonation

Hornhinnebanken

Anslutningsprocessen till Hornhinnebanken har sett olika ut mellan regionerna. Ett

gemensamt personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) har varit nödvändigt för att möjliggöra dataåtkomst, men respektive region har använt egna mallar, vilket förlängt processen. Tillgång till journalsystem och behörigheter för hornhinneutredare har också varierat, och vissa sjukhus – exempelvis Falun – har valt att tillhandahålla separata datorer i stället för systembehörighet, vilket väckt frågor om ansvar och drift.

De största utmaningarna har hittills rört IT- och avtalshantering.

Hornhinnor har dessutom begränsad hållbarhet, vilket ställer krav på effektiva flöden.

Problem med transporttider till obduktion noterades – avlidna anländer ibland för sent från kylrum, vilket riskerar att påverka möjligheten till vävnadsdonation.

Det lyftes även behov av tydligare informationsöverföring till koordinatörgruppen, bland annat kring vilka sjukhus som är anslutna och aktiva, för att undvika onödigt merarbete efter en avslutad organdonation.

Beslut:

En arbetsgrupp med Shaman, Eva, Nathalie och Alexandra bildades för att ta fram ett dokument till koordinatorsgruppen med aktuella kriterier och rutiner.

Hudbanken

Hud kan förvaras i upp till fem år. Sverige strävar efter att vara självförsörjande, men viss hud importeras vid behov, exempelvis från Holland. Varje människa har cirka 1,5–2 kvadratmeter hud, och i dagsläget finns två hudkostymer i banken. Alla hornhinnedonatorer kan även bli huddonatorer, men personer med cancerbakgrund är undantagna. Det finns ett behov av fler huddonatorer.

Sammanfattning och avslut

Fortsatt arbete inom följande områden:

- Stand down: se över rutiner och identifiera mönster i patientgruppen. Frågan om provextubering för bedömning av luftväg ska belysas ytterligare.
- Avbrytanderutiner och palliation: behov av forum för diskussion kring läkemedel och handläggning, då stora variationer finns mellan sjukhusen. Nya riktlinjer från Läkaresällskapet publicerades i somras. En rutin finns i Uppsala, och **Ida** ser över möjligheten till regional samordning.
- ICH-handläggning: inväntar nationella riktlinjer. Frågan om avbrytande som förskjuts till hemsjukhus ska följas upp.
- Utbildningsinsatser: ICOD, vårdledarutbildning och EDHEP-light prioriteras för fortsatt planering.
- Granskningsmall: förbättringsarbete ska påbörjas.
- Vävnadsdonation: Shaman ansvarar för framtagande av dokument för förbättrad kommunikation till koordinatörerna.
- Teamsyta: Nathalie upprättar en Teamsyta för arbetsgruppen.

Val av ordförande och sekreterare

Caroline utsågs till ordförande och Nathalie till sekreterare vid nästa möte.

Ansvar för mötesanteckningar kommer att rotera mellan Nathalie och Björn.

Kommande aktiviteter

Minnesceremoni för donatorer hålls i Uppsala domkyrka den 4 november kl. 18.00–19.00.

Nästa möte

Nästa möte hålls **digitalt måndagen den 13 oktober kl. 14.00–15.30.**